

Інклюзивна освіта

«В кожній людині є сонце, тільки не заважайте йому світити»

Сократ

Кожна людина, незалежно від стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, має право на одержання освіти, якість якої не відрізняється від якості освіти здорових людей

Переваги інклюзивного навчання

**Подолання
ізоляції
вихованців**

**Можливості
отримання освіти за
місцем проживання
без відриву від сім'ї**

**Орієнтація дітей з
особливими потребами
на здорових однолітків**

**Особистісне
зростання всіх
учасників процесу
інклюзії**

**Для хворих дітей - налагодження
дружніх стосунків зі здоровими
ровесниками й участь у громадському
житті**

**Для інших дітей: вчать
природно сприймати і
толерантно ставитись до
людських особливостей,
співчувати іншим**

**Для педагогів - краще
розуміння індивідуальних
особливостей, опанування
різноманітних
педагогічних методик, що
сприяє розвитку дітей**

Принцип, що відбитий у низці міжнародних документів, покладений в основу організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, котре впроваджується з метою реалізації їхнього права вибору навчального закладу та форми навчання за місцем проживання із забезпеченням усіх необхідних для цього умов.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), лише 20 % народжених дітей умовно вважається здоровими, інші – або страждають порушеннями психофізичного розвитку, або знаходяться в стані між здоров'ям і хворобою.

Визнання прав такої дитини, її інтересів, потреб, надання допомоги у процесі соціалізації та вибору професійної діяльності є дуже важливим на сучасному етапі розвитку освіти. Тому важливого значення набуває інклюзивне навчання, що передбачає спільне перебування дітей із порушеннями психофізичного розвитку з їх здоровими однолітками.

“ Дитина, розвиток якої ускладнений дефектом, не просто менш розвинена, ніж її однолітки, але розвинена інакше”.

Л.В.Виготський

Інклюзивна освіта - це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами, зокрема дитини з особливостями психофізичного розвитку, в умовах загальноосвітнього закладу . Інклюзивне навчання забезпечує доступ до освіти дітей з особливими потребами у ліцеї за рахунок застосування методів навчання, що враховують індивідуальні особливості таких дітей. В основу інклюзивної

освіти покладена ідеологія, яка виключає будь-яку дискримінацію дітей; забезпечує рівноцінне ставлення до всіх людей, але створює спеціальні умови для дітей з особливими потребами. Отримані поза соціумом знання і вміння не можуть допомогти дітям з особливими освітніми потребами цілковито адаптуватися в суспільстві, підготуватися до подолання неминучих життєвих труднощів, а, отже, реалізуватися в повній мірі як рівноправні і повноцінні члени суспільства.

Діти з особливими освітніми потребами активно включаються в освітній процес. Вони осягають основи незалежного життя, засвоюють нові форми поведінки, спілкування, взаємодії, вчать виявляти активність, ініціативу, свідомо робити вибір, досягати згоди у розв'язанні проблем, приймати самостійні рішення.

Одним із аспектів інклюзивної освіти є забезпечення ефективності навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку в ліцеї. Увага зосереджується на соціалізації дітей цієї категорії. Діти з особливими потребами стають частиною нашого життя, вони включаються в групи загального розвитку. До них ставляться як до рівних і як таких, що заслуговують на повагу і сприйняття їх такими, як вони є.

Інклюзія базується на концепції «нормалізації», в основі якої - ідея, що життя і побут дітей з обмеженими можливостями мають бути якомога більше наближені до умов і стилю життя усієї вікової групи. Принципи «нормалізації» закріплені низкою сучасних міжнародних правових актів: Декларація ООН про права розумово відсталих (1971), Декларація про права інвалідів (1975), Конвенція про права дитини (1989) та ін. Зокрема, Декларація ООН про права розумово відсталих є першим нормативно-правовим документом щодо визнання осіб з порушеннями психофізичного розвитку суспільно повноцінною в соціальному сенсі меншиною, яка потребує соціального та правового захисту.

Переваги інклюзивної освіти:

для дітей з особливими освітніми потребами:

Завдяки цілеспрямованому спілкуванню з однолітками поліпшується когнітивний, моторний, мовний, соціальний та емоційний розвиток дітей.

Ровесники відіграють роль моделей для дітей з особливими освітніми потребами.

Оволодіння новими вміннями та навичками відбувається функціонально.

Навчання проводиться з орієнтацією на сильні якості, здібності та інтереси дітей.

У дітей є можливості для налагодження дружніх стосунків зі здоровими ровесниками й участі у громадському житті.

для інших дітей:

Діти вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей.

Діти вчаться налагоджувати й підтримувати дружні стосунки з людьми, які відрізняються від них.

Діти вчаться співробітництву.

Діти вчаться поводитися нестандартно, бути винахідливими, а також співчувати іншим.

Головний принцип інклюзії: «Рівні можливості для кожного».

Основні принципи інклюзивної освіти:

1. Цінність людини не залежить від її здібностей і досягнень.
2. Кожна людина здатна відчувати і думати.
3. Кожна людина має право на спілкування і на те, щоб бути почутим.
4. Всі люди потребують одне одного.
5. Справжня освіта може здійснюватися тільки в контексті реальних взаємин.
6. Всі люди потребують підтримки і дружби ровесників.
7. Для всіх навчаються досягнення прогресу швидше може бути в тому, що вони можуть робити, ніж в тому, що не можуть.
8. Різноманітність посилює всі сторони життя людини.

Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами

Територія закладу освіти утримується в належному стані. При оформленні класних кімнат враховано такі вимоги: стіни світлих тонів; двері, віконні рами, стелі - білі; меблі та парти яскравих кольорів та кольору натурального дерева. Всі приміщені мають природне та штучне освітлення. Забезпечується тепловий режим згідно норм, санітарно-гігієнічні вимоги (провітрювання, належне вологе прибирання). Навчальні меблі відповідають віковим особливостям дітей, регульовані по висоті. Приміщення двоповерхове.

В закладі освіти наявні внутрішні вбиральні, які забезпечені умивальниками, електросушкою, в достатній кількості рідким милом та одноразовими рушниками.

Для учнів організовано гаряче харчування (аутсорсинг), суб'єкт господарювання орендує харчоблок.

Учасники освітнього процесу, які проживають на відстані 2 км. довозяться до закладу освіти шкільним автобусом. Підвіз дітей організовано в супроводі вихователя в автобусі.

У 2024-2025 навчальному році в закладі освіти утворено інклюзивний клас та організовано навчання однієї дитини з особливими освітніми потребами. Призначено асистента вчителя, сформовано команду психолого-педагогічного супроводу, розроблено індивідуальну програму розвитку. Учень забезпечений безкоштовним гарячим харчуванням та підвезенням до закладу освіти. Відповідно до висновку ІРЦ учню надаються корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (6 год/тиж).